

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-393/18 PPU

UD
proti
XB

[Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo la High Court of Justice (England and Wales),
Family Division]

„Predhodno odločanje – Nujni postopek predhodnega odločanja – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Uredba (ES) št. 2201/2003 – Člen 8(1) – Pristojnost v sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo – Pojem ‚običajno prebivališče otroka‘ – Zahteva po fizični navzočnosti – Zadrževanje matere in otroka v tretji državi proti materini volji – Kršitev temeljnih pravic matere in otroka“

Povzetek – Sodba Sodišča (prvi senat) z dne 17. oktobra 2018

1. *Vprašanja za predhodno odločanje – Nujni postopek predhodnega odločanja – Pogoji – Zelo mlad otrok – Tveganje nepopravljivega škodovanja razvoju otroka – Tveganje škodovanja vključitvi otroka v svoje morebitno bodoče družinsko in socialno okolje*

(Poslovník Sodišča, člen 107)

2. *Vprašanja za predhodno odločanje – Pristojnost Sodišča – Vprašanje za razlago pravila o pristojnosti iz člena 8 Uredbe št. 2201/2003 – Vprašanje, postavljeno v zvezi s sporom, ki zajema razmerja med sodišči države članice in sodišči tretje države – Vključitev*

(člen 267 PDEU, Uredba Sveta št. 2201/2003, člen 8(1))

3. *Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo – Uredba št. 2201/2003 – Pojem običajnega prebivališča otroka – Otroki, ki ni bil nikoli fizično navzoč v državi članici – Neobstoj običajnega prebivališča v tej državi članici – Porod v tretji državi zaradi prisile, ki jo je oče izvajal nad materjo – Zadrževanje matere in otroka v tretji državi proti volji matere – Kršenje temeljnih pravic matere in otroka – Nevplivanje*

(Uredba Sveta št. 2201/2003, člen 8(1))

1. Glej besedilo odločbe.

(Glej točki 26 in 27.)

2. Glej besedilo odločbe.

(Glej točke od 31 do 42.)

3. Člen 8(1) Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 je treba razlagati tako, da je otrok moral biti fizično navzoč v državi članici, da se lahko šteje, da običajno prebiva v tej državi članici v smislu te določbe. Pri tem okoliščine, kakršne so te iz postopka v glavni stvari – ob predpostavki, da so dokazane – in sicer da po eni strani obstaja prisila očeta nad materjo, zaradi česar je slednja njenega otroka rodila v tretji državi in z njim od njegovega rojstva tam prebiva, ter da so po drugi strani kršene temeljne pravice matere ali otroka, v zvezi s tem niso pomembne.

V zvezi s tem je iz uvodne izjave 12 Uredbe št. 2201/2003 razvidno, da je bila ta zasnovana za upoštevanje koristi otroka, zato daje prednost merilu povezanosti. Zakonodajalec je namreč menil, da je sodišče, ki je geografsko blizu običajnega prebivališča otroka, najprimernejše za odločanje o ukrepih, ki jih je treba sprejeti v otrokovo korist.

Člen 8 Uredbe št. 2201/2003 odraža ta cilj z določitvijo splošne pristojnosti v zadevah starševske odgovornosti v korist sodišč države članice, v kateri ima otrok običajno prebivališče (sodba z dne 15. februarja 2017, *W in V*, C-499/15, EU:C:2017:118, točka 52).

Pomen, ki ga je zakonodajalec Unije priznal geografski povezanosti za določitev sodišča, pristojnega v zadevah starševske odgovornosti, izhaja tudi iz člena 13(1) Uredbe št. 2201/2003, ki določa pristojnost sodišča države članice izključno na podlagi navzočnosti otroka, zlasti kadar njegovega prebivališča ni mogoče opredeliti kot „običajnega“ v smislu člena 8(1) te uredbe v nobeni državi članici in kadar te pristojnosti ni mogoče določiti na podlagi člena 12 te uredbe.

Tako je Sodišče presodilo, da se za priznanje običajnega prebivališča otroka v neki državi članici zahteva vsaj to, da je bil otrok fizično navzoč v tej državi članici (sodba z dne 15. februarja 2017, *W in V*, C-499/15, EU:C:2017:118, točka 61).

Iz preudarkov, navedenih v točkah od 45 do 52 te sodbe, izhaja, da je fizična navzočnost v državi članici, v kateri je otrok domnevno integriran, nujni predpogoj za presojo stabilnosti te navzočnosti in da „običajnega prebivališča“ v smislu Uredbe št. 2201/2003 torej ni mogoče določiti v državi članici, v kateri otrok še nikoli ni bil. To razlago podpira položaj, ki ga ima člen 8(1) Uredbe št. 2201/2003 med pravili o pristojnosti, ki jih ta uredba določa v zadevah starševske odgovornosti.

(Glej točke 48, 49, od 51 do 54, 70 in izrek)